

kuva: morgueFile

ISO-toiminta 2013 - 2014

toimintasuunnitelma

esipuhe

Viime aikoina on keskusteltu paljon kuntauudistuksesta. Laajaan kokonaisuuteen kuuluvat kuntarakennelaki, kuntien valtionosuus- ja rahoitusjärjestelmän uudistus, kuntalain kokonaisuudistus, metropoliratkaisu, kuntien tehtävien arviointi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki. Viimeksi mainitusta puhutaan myös SOTE-uudistuksena. Yhtä kaikki: läheisesti toisiinsa kytkeytyviä säädöksiä, joita uudistetaan lähivuosina samanaikaisesti.

Asetus kunnallishallituksesta maalla annettiin vuonna 1865, lähes 150 vuotta sitten. Kunta on tärkeä instituutio ja osoittanut kestävyytensä aikain saatossa. Kunnan lakisääteiset tehtävät ovat kuitenkin lisääntyneet huomattavasti. Kehitys vaikkapa vain 1970-luvulta vuoteen 2012 paljastaa lähes viisinkertaistuneen tehtävämäärän. Nykyisistä lakisääteisistä tehtävistä reilu kolmannes osuu sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle.

Kuntien vaikeudet selviytyä arjessa kertovat siitä, että ajan myötä kuntien kantokyky on monessa asiassa ylitetty. Voi perustellusti kysyä, mikä on kunnan perustehtävä nyt, mikä sen tulisi olla tulevaisuudessa. Tulevien kuntien kantokyvystä riippuu se, miten esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asioita on järjestettävä. Jos kantokykyä ei saada vahvemmaksi, on väistämättä mietittävä, miten eri tehtäviä hoidetaan yhtä kuntaa laajemmalla alueella.

Markku Lehtoa ja hänen Takaisin tulevaisuuteen – valtion ja kuntien yhteinen taival -teostaan vuodelta 2005 muistellen kunnan tulisi erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa olla sittenkin vielä jotakin enemmän kuin palveluautomaatti. Kunnan tulisi ottaa vastuuta myös kuntalaisten terveyden edistämisestä ja kuntalaisten omatoimisuuteen perustuvan kansalaisvastuun tilasta. Vastuu kattaa väestön elämisen puitteet sekä väestön hyvinvoinnin tilan ja tulevaisuuden.

Teemme ISOssa parhaamme, että itäsuomalaiset ovat mukana niin alueellisessa kuin valtakunnallisessakin sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisessä. Yhteistyökumppaneita ovat paitsi kunnat ja kuntayhtymät myös esimerkiksi ministeriöt, maamme muut sosiaalialan osaamiskeskukset, perusterveydenhuollon yksiköt, yliopistot ja ammattikorkeakoulut, maakuntaliitot, THL, AVI, Kuntaliitto, järjestöt ja yksityiset yrityksetkin. Monipuolisen kumppanuuden tulokset näkyvät myös ISONetissä. Innostu uudistuksista – panostasi tarvitaan!

Tarja Kauppila
johtaja
Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Lähivuosien INNOSTAVA TOIMINTA

SON lakisääteinen perustehtävä on yhteiskunnallisesti merkittävä: sosiaalialan perus- ja erityisosaimisen edistäminen sekä erityis- ja asiantuntijapalvelujen turvaaminen Itä-Suomessa. Tehtävässä onnistuminen edellyttää laajaa asiantuntemusta ja aktiivista yhteistyötä. Valtionavustus on perustoiminnan elinehto.

Työtämme energisoi visio: virkeä, elinvoimainen Itä-Suomi, jossa ihmisarvo, osallisuus ja yhteisvastuu toteutuvat. Toimimme sosiaalialan vetovoiman, osaamisen ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi. Välitämme tietoa, taitoa ja kehittämistähtoa - sosiaalinen saa näkyä ja kuulua!

Alueellinen ja valtakunnallinen yhteistyö ovat aramme. Lainsäädännössä ajankohtaisia ovat SOTE-uudistus, kuntauudistus ja sosiaalihuoltolainsäädännön uudistus. Osallistumme myös esimerkiksi sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen lakivalmisteluun.

Rakennemuutokset tähtäävät perus- ja lähipalvelujen vahvistamiseen sekä sujuvaan yhteyteen niin perus- ja erityispalvelujen kuin sosiaali- ja terveyden-

huollon palvelujen kesken. Kaste-aluehankkeet tavoittelevat muiden muassa terveyshyötyjä, joissa sosiaalisen näkökulmalla on sijansa.

Panostamme viestintään ja uudistuvan yritysilmeen myötä verkkoviestintämme kehittämiseen. Vetovoimaisuus ja vuorovaikutteisuus ovat avainsanoja. Hienoa, jos löydät kauttamme uuden tulokulman ja vaihteen osaamisen kehittämiseen. Arvostamme palautettasi ja otamme ideoista opiksi.

Käytäntölähtöinen ja tutkiva kehittämisote kannustavat uudistamaan nuoriso- ja aikuissosiaalityötä, ikäosaamista sekä tietojohdantamista. Asiantuntijaverkostot toimivat jatkossakin keskeisten kehittämisteemojen parissa. Kehitämme ryhmien työtä arvioivalla otteella.

Sosiaalialan kestävä kehityksen perustaksi tarvitaan yhteistä tietoa. Vahvistamme alueellisen hyvinvoinnin tietopohjaa. Toimimme Itä-Suomen yliopiston opetussosiaalikeskustoiminnan edistämiseksi. Sosiaalialan tiedonhallinnan työkalut ansaitsevat uusia avauksia ja niihin panostamme.

Kohti vuorovaikutuksellisia viestintäkanavia

Tämän päivän viestinnässä korostuu vuorovaikutuksellisuus. Myös ISO-toiminnassa panostetaan monikanavaiseen viestintään, jossa vuorovaikutuksella on suuri rooli. Kohtaamisten ja kasvokkain tapaamisten lisäksi hyödynnetään aiempaa enemmän internetin ja virtuaalisen maailman mahdollisuuksia. Sähköisten viestintäkanavien avulla voimme ottaa käyttöön uudenlaisia kokouskäytäntöjä ja työvälineitä kehittämistyöhön.

ISO-tiimissä selvitetään, miten ISO-verkoston työtä voidaan auttaa viestintäteknologialla. Voisivatko esimerkiksi internetin tarjoamat ”matalan kynnyksen” salasanalla suojatut keskustelufoorumit toimia kehittämistyön alustoina. Luottamusta, avoimuutta ja toisten arvostavuutta lisäävät viestintätilanteet mahdollistavat yhteisöllisen oppimisen ja jaetun asiantuntijuuden lisääntymisen.

Vuoden 2012 lopulla ISO julkaisi Arvokas arki -runokirjan. Kirjan saaman hyvän palautteen innoittamana jatkamme tuotekehitystä. Uusia ISO-tuotteita on luvassa myös tulevina vuosina. ISO:n viestinnässä painetun ja sähköisen viestinnän ilmettä yhtenäistetään uudistuneen yritysilmmeen mukaisesti. Myös henkilös-

tön viestintäosaamiseen panostetaan tulevien vuosien aikana.

ISO:n talouden seurata on systemaattista ja ennakkoivaa. ISO-tiimi sekä ISO-yhdistyksen hallitus arvioivat säännöllisesti toiminnan tavoitteita ja taloutta. Tiedossa oleviin muutoksiin pyritään reagoimaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Toimintakulttuuriltaan ketterä organisaatio onnistuu yleensä nopeasti suuntaamaan toimintansa kohti uusia tavoitteita.

ISO:n henkilöstösuunnitelmassa huomioidaan mahdolliset kehittämistyön uudistukset sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa. Henkilöstösuunnitelma antaa hyvän pohjan pitkäjänteiselle henkilöstön kehittämiselle. Työn kehittäminen ja työn sujumisen tukeminen ovat osa työhyvinvoinnin kehittämistä.

Henkinen ja sosiaalinen työkyky koetaan aivan yhtä tärkeiksi fyysisen työkyvyn kanssa. Liikunta- ja kulttuurisetelit avaavat monipuoliset mahdollisuudet henkilökohtaiseen työtoimintaan. Vuosittain järjestettävät koko henkilöstön yhteiset tapaamiset, joihin sisältyy työnteon lisäksi yhteistä työtoimintaa, ovat oiva keino ylläpitää hyvää ISO-henkeä.

Kohti tietoon perustuvaa päätöksentekoa

Kiristyvän kuntatalouden ja heikkenevän huolto-suhteen puristuksissa sosiaalipalvelujen on nojaututtava entistä vahvemmin näyttöön niiden vaikuttavuudesta. Vaikuttavuuden jäljille päästään vain arvioimalla palveluja ja niiden toteutustapoja sekä ko-koamalla tietoa niiden vaikutuksista asiakkaiden elä-mässä.

Tieto väestön hyvinvoinnista ja tukimuotojen vai-kutuksista auttaa kohdentamaan ja mitoittamaan so-siaalipalvelut asiakaslähtöisesti. Palveluissa tarvittavan tiedon tuottamista, hallintaa ja hyödyntämistä on siksi parannettava.

Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus seurata asuk-kaidensa hyvinvointia ja raportoida siinä tapahtuvista muutoksista. Tuotettavan hyvinvointitiedon tulee olla sisällöltään kohdennettua ja rakenteeltaan yhdenmu-kaista. Sähköinen hyvinvointikertomus on askel kohti vertailukelpoista hyvinvointitietoa.

Ikääntymiseen varautumisen ohjelma kokoaa poh-joissavolaista tietoa ikääntyvästä väestönosasta tut-kimuksen ja kehittämisen tueksi. ISO tekee aloitteita

alueellisen tiedontuotannon kehittämiseksi myös mui-den väestöryhmien osalta. Vahva tietoperusta syntyy alueen toimijoiden yhteistyönä.

Perusta valtakunnallisesti yhtenäiselle sosiaalihuol-lon asiakastiedolle luotiin Tikesos-hankkeessa. Nyt on käytännön kokeilujen ja toimeenpanon aika. Tässäkin vaiheessa ISO haluaa toimia edelläkävijänä. ISO osallis-tuu asiakastyötä tukevien ja kansallisiin tietomäärityk-siin perustuvien sovellusten kehittämiseen.

ISO on mukana tietojohtamisen tutkimuksellisessa kehittämisessä. Alueellinen hyvinvointitieto ja yhtenäi-nen asiakastyön dokumentointi luovat perustan sosi-aalihuollon esimiestoiminnan ja strategisen johtami-sen kehittämiseksi.

ISON asiantuntijaverkostojen toimintaa kehitetään kohti monikanavaista vuorovaikutteisuutta. Kiinnos-tuksella tutkitaan myös sosiaalisen median mahdol-lisuudet. Tavoitteena on entistä antoisampi amma-tillinen vuorovaikutus myös silloin, kun kasvokkain kohtaaminen ei ole mahdollista.

Kohti luottamusta ja luovia verkostoja

Luova kohtaaminen ja ajatus yhteisestä kehittämisestä synnyttävät positiivista pörinää. Johdamme verkostoja luomalla edellytyksiä kehittämistyön vakiintumiselle osaksi uudistuvia sosiaali- ja terveysalan rakenteita. Palvelurakenneuudistus jatkuu. Itä- ja Keski-Suomen alueen sosiaali- ja terveydenhuollon toimijat kokoontuvat yhteiseen rakennetyöhön. ISO on mukana työryhmissä.

ISO tukee uutta Kaste-ohjelmaa ja välittää dialogia keskushallinnon ja kuntien välille. Paikallisia ja alueellisia kehittämistarpeita linkitetään Kasteen linjauksiin ja toimijoita kutsutaan teemaverkostoihin. ISO on mukana Kaste-ohjelman ja hankkeiden ohjauksessa.

ISO luo Mikkelin seudullisen sosiaali- ja terveystoimen kanssa puitesopimuksen kehittämishankkeiden tulosten alueelliseksi juurruttamiseksi. Mamk ja ISO seuraavat yhteisissä säännöllisissä tapaamisissa avainkumppanuussopimuksensa toteutumista. Diakin kanssa luodaan avainyhteistyösopimus.

ISO panostaa johtamisen kehittämiseen ja työyhteisöjen hyvinvointiin. Sosiaalialan johtoa rohkaistaan

rakentamaan entistä parempia työnsä ja työryhmänsä yhteisöjä. Avainasemassa ovat luovuus ja innovatiivisuus sekä henkilöstön osaaminen, riittävyys ja sitoutuminen. Alan sukupolvenvaihdosta on systemaattisesti tuettava.

Maakuntaohjelma uudistetaan. ISO toimii avainkumppanina ja puheenjohtajana Etelä-Savon maakuntaohjelman hyvinvointiosion valmistelussa. Etelä-Savon maakuntaliiton Kumppanuuspöytä rakentaa siltaa hyvinvointipolitiikan ja elinkeinopolitiikan välille. Paneutumisen ansaitsevat hyvinvointiyrityksyyden edistäminen, työvoiman saatavuus, alueen vetovoima sekä järjestötyön tukeminen. Kumppanuuspöydässä ohjausryhmän puhetta johtaa ISO.

Etelä-Savossa on aika tehdä järjestöstrategia ja tukea yhdistysten strategioiden laatimista. Etelä-Savon sosiaali- ja terveysturva ry:n kanssa toteutetaan sosiaali- ja terveyslautakuntien luottamushenkilöille koulutusiltapäivät.

Kohti sosiaalisesti kestävää kehitystä

Mitä suurempaa on yhteiskunnallisen muutoksen vauhti, sitä tärkeämpää on pyrkiä kohti sosiaalisesti kestävää kehitystä. Tämä edellyttää yhteiseen tietoon pohjautuvaa toimintaa.

Sosiaaliala tarvitsee vahvaa osaamista ennakointiin ja riskien tunnistamiseen. Sosiaaliseen raportointiin ja rakenteelliseen sosiaalityöhön tarvitaan uusia avauksia ja menetelmiä myös työn vaikuttavuuden näkökulmasta.

Tutkivan työotteen vahvistaminen tuo työhön jatkuvuutta ja mielekkyyttä. Asiakkaiden ja kansalaisten osallisuuden varmistaminen muun muassa osallisuushanke Sallin kanssa avaa työn ja palvelujen kehittämiseen lupaavia näkymiä.

Yhteistyötä Itä-Suomen yliopiston opetussosiaalikeskuksen kanssa kehitetään. Temaattisten tutkimuksellisten iltapäivien rinnalle luodaan erilaisia joustavia ja konkreettisia yhteistyön muotoja. Niillä mahdollistetaan käytännön työn ja tutkimuksen kohtaamista ja vuorovaikutusta.

Pohjois-Karjalassa jatkuu yhteistyö monialaisen ikäosaamisen edistämiseksi. Karelia-ammattikorkea-

koulun oppimis- ja palveluympäristö Voimalassa ikäosaamisen sisältöjä laajennetaan ja syvennetään. Kansainvälinen yhteistyö tuo tähän uutta ulottuvuutta.

Lastensuojelun sekä nuoriso- ja aikuissosiaalityön kysymykset ovat kuntayhteistyön ytimessä. Etäyhteyksillä pyritään tarjoamaan tasavertaisia osallistumismahdollisuuksia verkostoihin pitkistä välimatkoista huolimatta.

Sosiaalialan henkilöstön eläköityminen nostaa esille hiljaisen tiedon ja kokemuksen siirron välttämättömyyden. ISO osallistuu järjestöyhteistyössä senioritiedon ja -taidon kokoamiseen ja levittämiseen. ISON perustuksen rinnalla jatketaan asiantuntijapalvelujen tuotteistamista ja myyntiä.

ISON monikanavaista ja vaikuttavaa viestintää jatketaan. Sosiaalialan uudistaminen kaipaa ajankohtaisia kannanottoja ja monipuolisia keskustelun avauksia. Viestinnässä tarvitaan irtiottoa perinteisestä vaikene-
misen ja varovaisuuden kulttuurista.

ISO-yhdistys toiminnan tukena

ISON ylläpitäjänä, henkilöstön työnantajana ja toiminnan taustayhteisönä toimii ISO-yhdistys eli Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry. Yhdistyksen kotipaikka on Kuopio.

Yhdistystoiminnan tavoitteena on yhteistyön vahvistaminen

- sosiaalialan perus- ja erityisosaamisen kehittämiseksi sekä
- sosiaalialan erityis- ja asiantuntijapalveluiden turvaamiseksi.

Yhdistys kokoaa jo noin kahdeksankymmentä yhteisöjäsentä laajalla alueella. Kutsu uusiksi jäseniksi kuuluu oikeustoimikelpoisille yhteisöille, jotka hyväksyvät yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt. Jäsenyydestä päättää hakemusten pohjalta hallitus.

ISON toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen lisäksi jäsenetuina toimitetaan painettu ISOviesti sekä tuloste/painos asiantuntijatyön verkkojulkaisuista. Jäsenille tarjotaan myös muita edullisempaan hintaan osallistuminen ISO-päiville.

Kuntien/kuntayhtymien jäsenmaksu on porrastettu asukasmäärän mukaisesti. Yhdistyksille ja muille yhteisöille on määriteltä kiinteä maksu. Jäsenyys vahvistetaan maksun suorittamisen jälkeen.

ISO-yhdistys vastaa osaamiskeskuksen varainhankinnasta. Kannatusluonteisten jäsenmaksujen lisäksi yhdistys voi hakea avustuksia ja apurahoja sekä vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja. Myös uudet innostavat ideat varainhankintaan ovat aina tervetulleita.

Tule ja tuo yhteisösi mukaan tukemaan arvokasta sosiaalialan kehittämistoimintaa!

Ajankohtaista lisätietoa yhdistykseen liittymisestä, jäsenistä ja hallituksesta sekä osaamiskeskuksen toiminnasta löydät Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen verkkosivuilta.

ISO_n uudistunut viestintäilme

ISO_n uudistunut viestintäilme kuvaa ISO-toiminnan ydintä: helposti lähestyttävä, selkeä, luotettava, asi-
antunteva ja ajankohtainen.

Kokonaisuudistus kattaa yhtenäisen ilmeen logolle, verkkosivuille, esityspohjille sekä käyntikortteille.

ISO_n www-osoite ja henkilöstön sähköpostiosoitteet tulevat olemaan muodoltaan yhtenäiset:

- www.isonet.fi
- etunimi.sukunimi@isonet.fi

Verkkoviestinnän vuorovaikutteisuutta lisäävät ISO-blogi sekä ISO_n facebook-sivut.

Arjen arvokkuutta

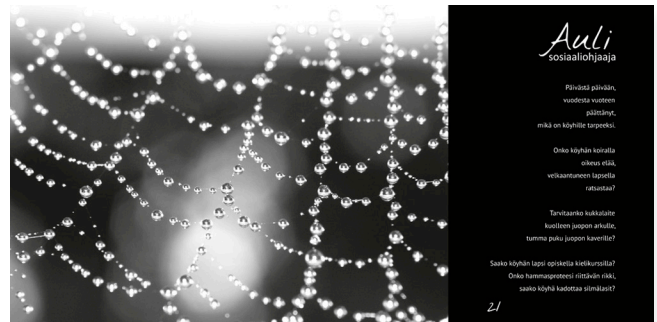
Arvokas arki -runokirjan lähtökohtana on jokaisen arvo ihmisenä. Tarinat kertovat ammattilaisten, asiakkaiden ja heidän läheistensä näkökulmista ja syvistä tuntemuksista arjen tilanteissa.

Tekstit ovat hyvin henkilökohtaisia. Kuvituksessa on nostettu esille meille kaikille tuttuja yksityiskohtia elinympäristöstä - niin luonnosta kuin kaupunkimiljööstäkin.

Koskettavat sanat ja kuvat voivat tuoda Sinulle ainutlaatuisen viestin siitä, mikä on elämässäsi tärkeää.

Kirja sopii ainakin

- virikkeeksi puheen pitäjille
- ammattikäyttöön opiskelijoille ja työntekijöille
- henkilöstön palkitsemiseksi
- lahjaksi eri elämäntilanteisiin
- voimaksi omaan ja läheisten arkeen
- muistoksi arvokkaista kohtaamisista

Yhteystiedot

Tarja Kauppila
johtaja
Tulliportinkatu 34 A, 2. krs
70100 KUOPIO
puh. +358 44 718 7912
e-mail: tarja.kauppila@kuopio.fi

Sirpa Blom
hallinto- ja viestintäassistentti
Tulliportinkatu 34 A, 2. krs
70100 KUOPIO
puh. +358 44 288 3230
e-mail: sirpa.blom@kuopio.fi

Antero Lehmuskoski
kehittämispäällikkö
Tulliportinkatu 34 A, 2. krs
70100 KUOPIO
puh. +358 440 123 113
e-mail:
antero.lehmuskoski@isonet.fi

Arja Jämsén
yksikön johtaja
Torikatu 30 B 22
80100 JOENSUU
puh. +358 44 279 5037
e-mail: arja.jamsen@isonet.fi

Mali Soininen
yksikön johtaja
MAMK, Kasarmin kampus
Mikpoli, Patteristonkatu 2
50100 MIKKELI
puh. +358 44 520 7109
e-mail: mali.soininen@mamk.fi